

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1232

06.04.2018

Кабінет Міністрів України

Надсилаємо адресований Кабінету Міністрів України депутатський запит народного депутата України Вовка В. І., оголошений на засіданні Верховної Ради України 6 квітня 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

А. ПАРУБІЙ

1232

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ 258/03-654

"5" квітня 2018р.

Кабінет Міністрів України

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо організаційного та інституційного забезпечення інтеграції наукової сфери України до Європейської хмари відкритої науки

У 2015 р. Україна стала асоційованим членом Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020», яке надало українським учасникам рівноправний статус з їхніми європейськими партнерами, а також відкрило можливості впливу на формування змісту Програми.

Також, за повідомленням Міністерства економічного розвитку та торгівлі, 6 липня 2016 р. Європейський Союз запропонував Україні долучитися до цифрового співтовариства – ініціативи ЄС щодо єдиного цифрового простору для країн-членів ЄС, щоб скористатися перевагами Єдиного цифрового ринку (Digital Single Market) за межами ЄС та реалізувати свій потенціал у цифровій економіці.

Одним з важливих елементів Єдиного цифрового ринку Європи, а також складовою парадигми “Відкриті інновації - Відкрита наука - Відкритість до світу”, яка розвивається в рамках Європейського дослідницького та інноваційного простору, є розбудова Європейської хмари відкритої науки та Європейської інфраструктури даних.

Тож Україна має можливості швидко ліквідувати технологічний розрив, що відділяє нашу державу від розвинутих країн Європи та стрибнути з 4-го сировинного укладу економіки до 6-го технологічного укладу (Великих даних, Інтернет речей, машинного навчання та штучного інтелекту).

Головною ініціативою, що пропонується спільно реалізовувати країнам ЄС та асоційованим членам програми “Горизонт 2020”, є Європейська хмарна ініціатива, яка має забезпечити необхідною цифровою інфраструктурою 1,7 млн. вчених Європи та 70 млн. фахівців. Європейська хмарна ініціатива складається з Європейської хмари відкритої науки для досліджень та Європейської інфраструктури даних.

Якщо побудова Європейської інфраструктури даних заснована на використанні існуючої мережі суперкомп'ютерів Європи та побудови на протязі 4 років двох нових суперкомп'ютерів світового рівня з 1-5 ексафлопс обчислювальної потужності, де Україна суттєво відстала і від США, Китаю, Європи і від Росії, то Європейська хмара відкритої науки будуватиметься на основі існуючих грид та хмарних технологій обробки даних, що розвивалися в Україні завдяки співпраці з Європейською організацією з ядерних досліджень (ЦЕРН) та Європейською грид інфраструктурою, які є активними учасниками формування концепції нового об'єднання (федерації) цифрових та дослідницьких інфраструктур.

Водночас, забезпечення інтероперабельності існуючих дослідницьких та е-інфраструктур на національному та європейському рівнях, впровадження принципів відкритих дослідницьких даних, що отримані за рахунок національних бюджетів країн ЄС та асоційованих членів програми "Горизонт 2020", координація наукових політик між державами у відповідних групах при Раді Міністрів ЄС потребує **активної ролі Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади.**

Однак, на сьогодні Уряд України не в повній мірі використовує існуючі можливості співробітництва з країнами ЄС, зокрема в напрямку розвитку нової промислової революції, побудові елементів Єдиного цифрового ринку Європи, інтеграції у Європейський дослідницький та інноваційний простір.

Так, Україна має право брати участь з ухвальним голосом в групі з розробки політики європейських дослідницьких інфраструктур (ESFRI), групі з розробки політики е-інфраструктур для досліджень (e-IRG), а також в групі ERAC Відкрита наука та інновації, які формують нову трьохрівневу структуру координації об'єднаної цифрової інфраструктури: Ради Європейської хмари відкритої науки з представників країн ЄС та асоційованих членів програми "Горизонт 2020", виконавчого органу та форуму стейкхолдерів.

Водночас, центральні органи виконавчої влади, зокрема Міністерство освіти та науки України і Мінекономрозвитку, починаючи з 2015 р. не виконують свої функції на інституціональному рівні та не забезпечують участь делегатів у групах при Раді Міністрів ЄС з узгодження наукових політик країн ЄС з асоційованими членами програми "Горизонт 2020".

Концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки, схваленою розпорядженням Кабінету міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р, передбачено, зокрема, розроблення проекту акта Кабінету Міністрів України щодо гармонізації українських наукових ініціатив з європейськими та світовими науковими ініціативами та участі українських науковців в Європейській хмарній ініціативі та відповідних дослідженнях щодо цифрових технологій і технологічних інноваціях.

Станом на кінець березня, зазначений проект акта Кабінетом Міністрів України не затверджено.

Звертаю увагу, що затримки із створенням «Національної хмари відкритої науки» не дозволяють Україні брати участь в Програмах Горизонт 2020 із забезпечення інтероперабельності з Європейською хмарию відкритої науки та

відповідних європейських цифрових та дослідницьких інфраструктур, що не дає можливості використати переваги Відкритої науки та нової промислової революції і призводить до фактичного гальмування реформи наукової сфери та економічного розвитку.

Зазначу, що Національна академія наук України в рамках продовження результатів Державної цільової науково-технічної програми впровадження і застосування грид-технологій на 2009-2013 рр., затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2009 р. № 1020, затвердила Постановою Президії НАН України від 11 грудня 2013 р. № 164-а Цільову комплексну програму наукових досліджень «Грид-інфраструктура і грид-технології для наукових і науково-прикладних застосувань» на 2014-2018 рр.

Виконання зазначеної Цільової програми дозволило НАН України найближче просунутись до побудови Національної хмари відкритої науки за моделлю Open science Commons та e-infrastructure Commons, що розробляла Європейська грид інфраструктура, і які стали базою для розробки Європейської хмари відкритої науки.

Враховуючи вищевикладене та керуючись ст. 15 Закону України “Про статус народного депутата України”, з огляду на те, що інтеграція України до Європейської хмари відкритої науки є надзвичайно важливою для глибокої та радикальної модернізації наукової діяльності в Україні, а також створення умов для її розвитку, пропоную Кабінету Міністрів України:

1. Вжити належних заходів для організаційного і фінансового забезпечення участі України в групах з узгодження наукових політик при Раді Міністрів ЄС, зокрема доручити:

- Мінекономрозвитку направити двох делегатів з правом ухвального голосу до групи з розвитку е-інфраструктур з досліджень та інновацій (e-IRG);
- МОН направити двох делегатів з правом ухвального голосу до групи з розвитку дослідницьких інфраструктур (ESFRI);
- Мінекономрозвитку спільно з МОН направити двох делегатів до групи з розвитку Відкритої науки та Відкритих інновацій (WG ERAC Open science&Innovation);
- Мінекономрозвитку та МОН при підборі делегатів максимально використати експертні можливості НАН України для забезпечення найвищого рівня експертизи на міжнародному рівні;
- Міністерству фінансів України надати фінансове забезпечення роботи делегатів в зазначених вище групах з узгодження наукових політик при Раді Міністрів ЄС.

2. Утворити при Кабінеті Міністрів України координаційну Раду з розвитку цифрових інфраструктур для досліджень та надати повноваження інституційного управління «Національною хмарою відкритої науки».

3. Прискорити розгляд та затвердження Кабінетом Міністрів України зазначеного проекту акту Кабінету Міністрів України щодо гармонізації українських наукових ініціатив з європейськими та світовими науковими ініціативами та участі українських науковців в Європейській хмарній ініціативі

та відповідних дослідженнях щодо цифрових технологій і технологічних інноваціях.

4. Доручити Національній Раді України з питань розвитку науки і технологій разом з зацікавленими ЦОВВ та національними академіями наук України визначити участь в європейських дослідницьких інфраструктурах, що мають потужні цифрові інфраструктури з обробки даних, та забезпечити фінансове та організаційне супроводження відповідних угод.

5. Доручити зацікавленим ЦОВВ розробити разом з НАН України та подати на затвердження Кабінету Міністрів України пілотну програму з впровадження моделі об'єднаної хмари Європейської грид-інфраструктури (EGI) та національного хабу Європейської хмари відкритої науки на основі Українського національного грид (УНГ), Української академічної і дослідницької мережі УарНЕТ, української науково-освітньої телекомунікаційної мережі УРАН, забезпечити їх інтероперабельність між собою та з основними Європейськими цифровими інфраструктурами Європейської хмари відкритої науки, а також надання послуг із збереження та НТС/НРС обробки даних.

З повагою

**заступник голови Комітету
у закордонних справах,
народний депутат України**

Вовк В.І.
(посв. 207)